

pletich, pro který byla na obžalovaného vznesena obžaloba, soud ve zjištěném jednání neshledal. Dle rozhodovacích důvodů rozsudku nestalo se tak jedině proto, že dle rozsudkového zjištění obžalovaný chtěl cukr v Karlových Varech prodati jen, aby si opatřil nepatrný výdělek. Zmateční stížnosti státního zastupitelství, jež odporuje rozsudku s hlediska důvodu zmatečnosti dle § 281 čís. 9 a) tr. ř., nelze upříti oprávnění. Stížnost zdůrazňuje přemrštěné ceny, za něž obžalovaný cukr nakoupil, jakož i okolnost, že obžalovaný kupeval cukr, předmět to potřeby, jímž hospodaří stát, pod rukou a konečně i moment, na který bere zřetel arci i nalézací soud, že totiž obžalovaný chtěl cukr prodati s jistým, byť dle rozsudkového zjištění zcela nepatrným ziskem, by si opatřil výdělek rovněž nepatrný. Stížnost dovozuje správně, že každé pokoutní obchodování předmětem potřeby, jímž hospodaří stát, je pletichami, při čemž způsobilosti, stupňovati cenu cukru, nabylo jednání obžalovaného tím, že cukr koupený jím samým za cenu převyšující značně ceny, stanovené pro cukr, určený ke spotřebě, vládním nařízením ze dne 20. ledna 1920, čís. 41 sb. z. a n., chtěl prodati se ziskem a za účelem výdělku. V době činu bylo v platnosti vládní nařízení ze dne 23. září 1919, č. 519 sb. z. a n., o úpravě obchodu řepovým cukrem ve výrobním období 1919/20. Je ovšem pravda, že předpisy tohoto nařízení vztahují se po výtce na cukr nezdaněný, jakož i na cukr cizozemský, přesto však je z něho patrnou snaha, podřaditi veškeré hospodaření cukrem vůbec dalekosáhlému vlivu státní správy za tím účelem, by bylo zabezpečeno zásobování obyvatelstva cukrem za ceny přiměřené. Proti snahám státní správy, nesoucím se k tomu, by zabráněno bylo zdražování cukru, a jím odpovídajícím úředním předpisům jednal tudíž obžalovaný tím, že cukr, nakoupený od neznámých lidí za vyšší ceny, než byly ceny úředně stanovené, snažil se pod rukou se ziskem dále prodati. Na výši tohoto zisku naprosto nesejde a nalézací soud dovolává se té okolnosti, že snad zisk ten měl býti nepatrný, zcela neprávem jako momentu, který by odnímal jednání obžalovaného povahu pletich.

Čís. 573.

Není třeba, by »vědomost vrchnosti« (§ 187 tr. zák.) dosáhla jakéhosi vyššího stupně podezření, stačí již vzdálené půtahy.

Není neodolatelným donucením (§ 2, lit. g) tr. zák.), spáchal-li svědek křivou přísahu, by se vyhnul trestnímu stíhání.

(Rozh. ze dne 17. října 1921, Kr I 275/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 20. ledna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry dle § 183 tr. zák. a zločinem podvodu dle §§ 197 a 199 lit. a) tr. zák.

Důvody:

Dovolávajíc se zmatečního důvodu § 281 čís. 9 a) tr. ř. vytýká stížnost nalézacímu soudu, že nesprávně použil zákona výroky: 1. že zpronevě-

ření se nestalo beztrestným tím, že stěžovatel zpronevřené peníze dne 22. června 1920 poštou Karlu W-ovi odeslal, protože již dne 19. června 1920 okresní soud, tedy vrchnost o provinění stěžovatelově se dověděla tím, že tohoto dne svědkyně Anna A. u soudu seznala, že, tvrdí-li W., že onoho peníze neobdržel, je na snadě domněnka, že stěžovatel peníze zpronevřil, 2. že stěžovatel, spáchav zločin křivého svědectví, nejednal v neodolatelém donucení, protože bylo na vůli stěžovatelově použití dobrodiní § 153 tr. ř., o němž byl soudcem výslovně poučen.

K prvé výtce uvádí stížnost, že zmíněné seznání A-ové nebylo takové, že bylo by lze tvrditi, že jím soud nebo jiná vrchnost se dověděla o provinění stěžovatelově; toho nejlepším důkazem je prý okolnost, že trestní řízení proti stěžovateli bylo zahájeno značně později, takže prý patrně v oné výpovědi nebyl shledán důvod podezření. Stížnost, která ani nena značuje, proč by ona svědecká výpověď nebyla dostatečným zdrojem vědomosti soudu o provinění stěžovatelově, jest na omylu. Doslov § 187 tr. zák. neposkytuje opory pro požadavek, by vědomost vrchnosti musela dosáhnouti jakéhos vyššího stupně podezření; dle úvodu § 188 tr. zák. stačí naopak již vzdálené pŕtahy. Nad to svědkyně A-ová výslovně naznačila i jinak zjevnou domněnku, že stěžovatel peníze zpronevřil; učinila tak u okresního soudu, v jehož obvodu obviněný a poškozený bydleli a zpronevěra spáchána byla; na tomto soudu bylo dle § 89 tr. ř., by neodkladně zahájil přípravné vyhledávání; neučinil-li tak, nelze z tohoto opomenutí ničeho dovozovati v tom směru, jakoby byl okresní soud ve zmíněné výpovědi neshledal důvodu k podezření. Druhou výtku opírá stížnost o vývody, že povinnost svědka, by udal pravdu, nevyžaduje, by po případě sám sebe vinil ze zločinu; stěžovatel měl prý volbu, by tuď vypovídal a, poví-li pravdu, sám ze zločinu se vinil, nebo by se výpovědi vzdal s odůvodněním, že by se v případě pravdivé výpovědi vinil z trestného činu nebo by jako svědek vědomě potvrdil tvrzení objektivně nepravdivé, by takto vyvázl z tísně; stěžovatel byl prý tudíž ve stavu neodolatelného donucení. Jest jasno, že tyto vývody dovolávají se okolností, vylučující dle § 2 lit. g) zlý úmysl, a že jimi není uplatňován zmatečný důvod § 281 čís. 9 lit. b), nýbrž zmatečný důvod § 281 čís. 9 lit. a) tr. ř. Avšak bezdůvodně. Tvrzené neodolatelé donucení u svědka-stěžovatele nestávalo. Mohl se svědectví vzdáti a toto své rozhodnutí odůvodniti všeobecnou poznámkou, že by mu vydání svědectví bylo k hanbě; bližšího odůvodnění by soudce na něm nebyl požadoval, anť byl o ději výpovědi svědkyně A-ové a ostatními podklady a výsledky řízení, v němž A-ová a stěžovatel slyšení byli, zpraven; donucovacími prostředky stěžovateli hrozeno nebylo. Mohl tedy vydání svědectví bez jakékoli újmy odpírati; beze všeho nátlaku bral břímě, vypovídati jako svědek na sebe. Správně proto nalézací soud otázku, jednal-li stěžovatel z neodolatelného donucení, zodpověděl záporně.

Čís. 574.

Předražování (cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.).
 < Pletichy mohou býti spáchány nejen obchodem, nýbrž každým nekalým, nereelním jednáním, byť jednalo se při tom o jednání ojedinelé. >

(Rozh. ze dne 17. října 1921, Kr II 35/21.)